

पञ्चत्रिंशोऽध्यायः

राजसूयपर्व

राजसूययज्ञवर्णनम्

वैशम्पायन उवाच

पितामहं गुरुं चैव प्रत्युद्गम्य युधिष्ठिरः।

अभिवाद्य ततो राजन्निदं वचनमब्रवीत्॥ २-३५-१

भीष्मं द्रोणं कृपं द्रौणिं दुर्योधनविंशती।

अस्मिन्यज्ञे भवन्तो मामनुगृह्णन्तु सर्वशः॥ २-३५-२

इदं वः सुमहच्चैव यदिहास्ति धनं मम।

प्रणयन्तु भवन्तो मां यथेष्टमभिमन्त्रिताः॥ २-३५-३

एवमुक्त्वा स तान् सर्वान्दीक्षितः पाण्डवाग्रजः।

युयोज स यथायोगमधिकारेष्वनन्तरम्॥ २-३५-४

ऋक्षभोज्याधिकारेषु युयुत्सुं समयोजयत्।

पङ्क्त्यारोपणकर्मान्त उच्छिष्टापनये पुनः॥

सात्यकिं भीमसेनं च महानसविचारणेः॥

भक्षभोज्याधिकारेषु दुःशासनमयोजयत्।

परिग्रहे ब्राह्मणानामश्वत्थामानमुक्तवान्॥ २-३५-५

राज्ञां तु प्रतिपूजार्थं सञ्जयं स न्ययोजयत्।

कृताकृतपरिज्ञाने भीष्मद्रोणौ महामती॥ २-३५-६

हिरण्यस्य सुवर्णस्य रत्नानां चान्ववेक्षणे।

दक्षिणानां च वै दाने कपं राजा न्ययोजयत्॥ २-३५-७

तथान्यान् पुरुषव्याघ्रांस्तस्मिंस्तस्मिन्त्ययोजयत्।

वाहलिको धृतराष्ट्रश्च सोमदत्तो जयद्रथः।

नकुलेन समानीताः स्वामिवत्तत्र रेमिरे॥ २-३५-८

क्षत्ता व्ययकरस्त्वासीद्विदुरः सर्वधर्मवित् ।

दुर्योधनस्त्वर्हणानि प्रतिजग्राह सर्वशः ॥ २-३५-९

ऋकुन्ती साध्वी च गान्धारी स्त्रीणां कुर्वन्तु चार्चनम् ।

अन्यास्सर्वास्नुषास्तासां सन्देशं यान्तु मा चिरम् ॥ ॠ

चरणक्षालने कृष्णो ब्राह्मणानां स्वयं ह्यभूत् ।

सर्वलोकसमावृत्तः पिप्रीषुः फलमुत्तमम् ॥ २-३५-१०

द्रष्टुकामाः सभां चैव धर्मराजं युधिष्ठिरम् ।

न कश्चिदाहरतत्र सहस्रावरमर्हणम् ॥ २-३५-११

रत्नैश्च बहुभिस्तत्र धर्मराजमवर्धयत् ।

कथं तु मम कौरव्यो रत्नदानैः समाप्नुयात् ॥ २-३५-१२

यज्ञमित्येव राजानः स्पर्धमाना ददुर्धनम् ।

भवनैः सविमानाग्रैः सोदकैर्बलसंवृतैः ॥ २-३५-१३

लोकराजविमानैश्च ब्राह्मणावसथैः सह ।

कृतैरावसथैर्दिव्यैर्विमानप्रतिमैस्तथा ॥ २-३५-१४

विचित्रै रत्नवद्भिश्च ऋद्ध्या परमया युतैः ।

राजभिश्च समावृत्तैरतीव श्रीसमृद्धिभिः ।

अशोभत सदो राजन् कौन्तेयस्य महात्मनः ॥ २-३५-१५

ऋद्ध्या तु वरुणं देवं स्पर्धमानो युधिष्ठिरः ।

षडग्निनाथ यज्ञेन सोऽयजदक्षिणावता ॥ २-३५-१६

सर्वाञ्जनान् सर्वकामैः समृद्धैः समतर्पयत् ।

अन्नवान् बहुभक्ष्यश्च भुक्तवज्जनसंवृतः ।

रत्नोपहारसम्पन्नो बभूव स समागमः ॥ २-३५-१७

इडाज्यहोमाहुतिभिर्मन्त्रशिक्षाविशारदैः ।

तस्मिन् हि तत्पुर्देवास्तते यज्ञे महर्षिभिः ॥ २-३५-१८

यथा देवास्तथा विप्रा दक्षिणान्नमहाधनैः ।

तत्पुः सर्ववर्णाश्च तस्मिन्यज्ञे मुदान्विताः ॥ २-३५-१९

इति श्रीमहाभारते सभापर्वणि राजसूयपर्वणि यज्ञकरणे पञ्चत्रिंशोऽध्यायः ॥ ३५ ॥